

правоохоронних послуг, компетентність, професійність та всебічна підтримка з боку держави мають сприяти поширенню позитивного ставлення до професії поліцейського та дозволить ефективно працювати на користь суспільства.

Список бібліографічних посилань

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 15.02.2020).
2. Про міліцію : Закон України від 20.12.1990 № 565-XII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/565-12> (дата звернення: 15.02.2020). Втратив чинність.
3. Бесчастний В., Тимченко О. Імідж як складова успіху правоохоронця: до постановки проблеми. *Віче*. 2012. № 2. С. 6–8. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/viche_2012_2_4.pdf (дата звернення: 20.02.2020).
4. Оцінка громадянами ситуації в країні та діяльності влади, рівень довіри до соціальних інститутів та політиків // Разумков центр : сайт. 11.10.2019. URL: <http://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/otsinka-gromadianamy-sytuatsii-v-kraini-ta-diialnosti-vlady-riven-doviry-do-sotsialnykh-institutiv-ta-politykiv> (дата звернення: 20.02.2020).
5. Ярема Н. Ю., Пампура І. І. Соціально-психологічні умови професійного становлення працівників Національної поліції України // Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України : тези доп. наук.-практ. конф. (м. Харків, 7 квіт. 2017 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2017. С. 85–87. URL: http://univd.edu.ua/general/publishing/konf/07_04_2017/pdf/26.pdf (дата звернення: 20.02.2020).

Отримано 27.02.2020

УДК 34.025

Наталія Володимирівна ФЕДОРОВСЬКА,

старший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем забезпечення публічної безпеки і порядку навчально-наукового інституту № 3 Національної академії внутрішніх справ (м. Київ);

Олександра Олександрівна ПРИХОДЬКО,

курсантка навчально-наукового інституту № 3 Національної академії внутрішніх справ (м. Київ)

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ В ОРГАНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Гендерна рівність розкривається як наявність рівних умов для жінок і чоловіків у реалізації всіх прав. Зазначено місце жінки-поліцейського в правоохоронній діяльності.

Сьогодні в українському суспільстві руйнуються стереотипні уявлення про роль чоловіка і жінки. Практично у всіх сферах

життєдіяльності роль жінки зростає. Не лише у цивільних органах, а й у військових формуваннях продовжує збільшуватися частка жінок. Вони беруть участь у волонтерській діяльності, військових діях, правоохоронній та миротворчій діяльності. Тому гендерна політика у нашій державі в умовах обраного вектору постає у новому актуальному світлі. В свою чергу, МВС працює над забезпеченням рівних можливостей і недопущення дискримінації щодо участі чоловіків і жінок у прийнятті важливих суспільних рішень.

Процеси становлення гендерного паритету як складової державної політики викликали не тільки необхідність окремого вивчення стану дотримання прав жінок у правоохоронних органах, але й розробки відповідних заходів попередження порушення їх прав. Такі превентивні заходи, у свою чергу, потребують чіткого уявлення щодо проблем універсального характеру, притаманних для більшості поліцейських інституцій, в яких працюють жінки. Але все ж таки на наявні проблеми, ми вважаємо, що роль жінки-поліцейського є надзвичайно важливою у системі правоохоронних органів.

Для більш чіткого розуміння цього питання потрібно зрозуміти, що ж таке гендерна рівність. Отож, гендерна рівність - рівний правовий статус жінок і чоловіків та рівні можливості для його реалізації, що дозволяє особам обох статей брати рівну участь у всіх сферах життєдіяльності суспільства (Конституція України). Гендерна рівність означає наявність рівних умов для жінок і чоловіків у реалізації всіх прав людини та можливостей участі в політичному, економічному, соціальному та культурному розвитку, а також рівного користування його результатами. Рівність необхідна для людського розвитку. Досягнення гендерної рівності необхідне для нормального функціонування соціальної, економічної, культурної та політичної систем.

В епоху активної євроінтеграції України, державна політика щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків спрямована на:

1. твердження гендерної рівності;
2. недопущення дискримінації за ознакою статі;
3. застосування позитивних дій;
4. запобігання та протидію насильству за ознакою статі, у тому числі всім проявам насильства стосовно жінок;
5. забезпечення рівної участі жінок і чоловіків у прийнятті суспільно важливих рішень;
6. забезпечення рівних можливостей жінкам і чоловікам щодо поєднання професійних та сімейних обов'язків;
7. підтримку сім'ї, формування відповідального материнства і батьківства;

8. виховання і пропаганду серед населення України культури гендерної рівності, поширення просвітницької діяльності у цій сфері;

9. захист суспільства від інформації, спрямованої на дискримінацію за ознакою статі.

Положення щодо принципу рівних прав і можливостей жінок та чоловіків знайшли своє відображення безпосередньо й у частині 1 статті 49 Закону України від 02 липня 2015 року № 580-VIII «Про Національну поліцію», згідно з яким на службу в поліцію можуть бути прийняті громадяни України віком до 18 років, які мають повну загальну середню освіту, незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статті, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, та які володіють українською мовою.

Наразі жінка в поліцейській формі вже не є рідкістю або чимось таким, що викликає здивування. Дівчина-поліцейська в певних ситуаціях працює навіть швидше та ефективніше, ніж хлопець. Хлопець буде працювати з придушенням агресії у порушника командним тоном, дівчина буде м'якшою. Бувають і інші ситуації, наприклад, жінкам-патрульним на викликах, пов'язаних із дітьми, легко знайти з ними мову, діти легше йдуть на контакт, адже саме особа жіночої статі викликає у дитини асоціацію із мамою. Також з метою провести поверхневу перевірку особам жіночої статі, - для цього також потрібна жінка.

Є звісно ж і складнощі, серед них це проблеми використання прийомів самозахисту у реальній протидії злочинцям. Менший зріст та вага, схильність правопорушників зневажати жінок-поліцейських, існування певних складнощів при застосуванні зброї та фізичної сили роблять жінок-поліцейських потенційно уразливими, якщо вони опиняються у конфліктній ситуації під час несення служби. Тим не менш, було встановлено, що при меншій фізичній силі жінки частіше за чоловіків вирішують конфліктні ситуації, в яких потребується втручання поліції, а також краще ведуть службову документацію. Дещо пізніше низкою досліджень було підтверджено, що найбільш ефективно жінки проявляють себе в роботі із підлітками, з потерпілими дітьми та жінками, при вирішенні конфліктних ситуацій, що виникають на побутовому ґрунті та у сфері групових спорів. Причиною цього є стиль роботи жінок-правоохоронців, якому більшою мірою притаманні співчуття, терпеливість, вміння вислухати, значно нижчий рівень агресивності.

США та країнах Західної Європи дослідження наявних проблем жінок-правоохоронців були ініційовані на початку 1980-х років тенденціями гендерної рівності у сфері працевлаштування та кадрового

менеджменту. Від самого початку вони були спрямовані на збільшення кількості жінок у підрозділах поліції, розробку моделей відбору жінок на різні посади, а також на подолання проблем, пов'язаних із адаптацією жінок до субкультури виключно чоловічого поліцейського колективу.

Серед досвіду американських поліцейських структур досить типовим з цієї точки зору є проект «Нове робоче місце для жінок» щодо залучення більшої кількості жінок на службу та профінансований Міністерством праці США для департаменту поліції м. Альбукерка (Нью-Мехіко). Зміст проекту є цікавим тому, що для його реалізації було розроблено нову стратегію залучення жінок до роботи в поліції і вже за два роки кількість жінок, що проходили службу в поліцейських підрозділах, зросла від 10 % до 25 %, а питома вага жінок-представників етнічних меншин у деяких відділах сягнула 47 %.

Як висновок можна сказати, що розвиток усе ставить на свої місця, якщо не створювати штучних перешкод. Суспільство змінюється, і тепер важливіше отримати омріяну професію, ніж перейматися, що з цього приводу скажуть інші. Загалом грані між чоловічими і жіночими обов'язками настільки розмиті, що, можна сказати, їх вже не існує. Не можна сказати, що професія поліцейського є суто чоловіча. Та й взагалі, сьогодні ділити професії на чоловічі й жіночі не має сенсу. Якщо людина хоче кимось стати - то вона стане. Крім служби в поліції у жінки є родина. Чоловік та діти чекають її з нетерпінням додому. Всі прекрасно розуміють, що саме ця професія є не тільки складною, але і ризикованою для життя. І якщо вже жінка і присвятила себе служінню народу у правоохоронній діяльності, то, в першу чергу, вона смілива та рішуча, впевнена в собі та з твердим характером, а такі риси зовсім не залежать від гендерної належності.

Список бібліографічних посилань

1. Wormer K. Van. Are Males suited to police work? *Police studie*. 1981. No. 3 (4). Pp. 41–44.
2. Gutges K. Police women before and after the fall of the «iron curtain» in Germany, a comparison. *ENP News Letter*. 1998. No. 3. Pp. 2–4.
3. Brown J. Integrating women into policing: a comparative European perspective // *Policing in Central and Eastern Europe: Comparing Firsthand Knowledge with experience from the West*. Slovenia: College of Police and Security Studies, 1996. URL: <http://www.ncjrs.gov/policing/int627.htm> (дата звернення: 20.02.2020).

Отримано 25.02.2020

